

Dialogbijeekkomst Wijkplatform Overvecht

Thema: NRU en Plan Einsteinkwartier

Datum: woensdag 30 juni 2021

Locatie: online via Zoom

Aanwezigen (64)

Wijkplatformleden (7)	Wilhelmien Giessen, Job Haug, Peter Hulshof, Ronald Kramer, Harm J. Schoonhoven, Kathelyn Spanjers, Els Wegdam (voorzitter),
Gemeenteraadsleden (7)	Fred Dekkers (GL), Rik van der Graaf (CU), Gertjan te Hoonte (VVD), Sjors Nagtegaal (PVV), Bert van Steeg (CDA), Mahmut Sungur (DENK), Rick van der Zweth (PvdA)
Sprekers (4)	Annette van den Bosch (Wijkplatform), Gerard Broekstra (Royal Haskoning DHV), Adriaan van Doorn (gemeente), Arjen van Ree (Project O)
Professionals (17)	Fadoua Azrar (gemeente), Andrea Bal (gemeente), Yffi van den Berg (ERA Contour/de Werkplaats), Anne van Bergen (ERA Contour), Ellen van Beckhoven (Wijkbureau), Dick Boeve (gemeente), Eelco Borghols (gemeente), Norbert Drenthe (Mitros), Lizan Hegeman (BPD), Geesje Kramer (DOCK), Tanja Lazaridis, Erna Ruijer (UU), Erna Treurniet (pastor), Marloes van der Meulen (Heijmans), Max Trienekens (de Werkplaats), Wendela Vernooij (DOCK), Tjitske van der Woude (DOCK)
Bewoners en ondernemers uit de wijk en overigen (28)	
Notulist	Geke van Wijnen (Taalgeek)

1. Welkom en start

Els opent de vergadering. Vanavond gaat het over de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) en het Einsteinkwartier (wat dit is wordt later toegelicht, het heeft niet te maken met het voormalige Plan Einstein dat asielzoekers en studenten huisvestte). Els nodigt de aanwezigen alvast uit voor de dialoogavond van 8 november, die gaat over wijk economie. Deze avond zal wethouder Verschuure van Economische zaken aanwezig zijn en de avond zal gericht zijn op ondernemers.

Een paar praktische zaken over deze vergadering.

- Mochten vanavond bepaalde vragen niet beantwoord kunnen worden, dan worden die later schriftelijk beantwoord.
- Uindewijk maakt een videoreportage van deze vergadering. Als aanwezigen niet in beeld willen, kunnen ze dit bij Els aangeven.

2. Presentatie stand van zaken NRU door Adriaan van Doorn

Adriaan is projectmanager NRU bij de gemeente Utrecht. Hij licht voor de duidelijkheid nog toe wat precies de NRU is: dat is het gedeelte van de N230 dat loopt van het Robert Kochplein bij Blauwkapel tot het Gandhiplein bij Fort de Gagel.

Er zijn drie redenen om de NRU te verbouwen:

- filevorming en opstoppingen, vooral tijdens de spits;
- de lucht- en geluidsoverlast voor bewoners rondom de NRU en
- omdat de NRU moeilijk oversteekbaar is voor voetgangers en fietsers. Het duurt lang voordat het voetgangerslicht groen is en dit levert gevaarlijke situaties op als mensen oversteken terwijl het niet groen is.

Tien jaar geleden besloot de gemeente dat de ring Utrecht sluitend moest worden gemaakt door van de NRU een 80km/u-weg te maken. Om dit te bereiken moesten er bij het Gandhiplein en Kochplein over- of onderdoorgangen gemaakt worden. Een plan hiervoor bleek in 2018 te duur. Daarom wordt nu gezocht naar een plan dat wel betaalbaar is. Hierbij wordt de informatie van de afgelopen 10 jaar uiteraard ook ingezet.

Er wordt nu gezocht naar nieuwe oplossingen voor de drie problemen die hierboven genoemd werden (files, lucht- en geluidsoverlast en onveilig oversteken). Hierbij luisteren Adriaan en zijn collega's ook naar bewoners voor advies. Onder andere de groep DROOM is betrokken.

Hoe nu verder?

- herfst 2021: er gaat een advies over mogelijke oplossingen naar de burgemeester en wethouders (college B&W);
- voorjaar 2022: de gemeenteraad neemt een besluit over het vervolg van de plannen;
2022/2023: mogelijke oplossingen worden verder uitgedacht en er wordt 1 gekozen om aan verder te werken.

Vragen aan Adriaan

Vraag: Waarom heeft er in de krant gestaan dat we weer terug zijn bij af?

Adriaan: Omdat bewoners, organisaties en ook de gemeenteraad erg teleurgesteld waren dat het plan voor de NRU niet kon doorgaan vanwege financiën. Maar we zijn niet terug bij af, want we nemen alle informatie die we in de afgelopen jaren hebben verzameld wel mee in het zoeken naar betaalbare oplossingen.

Vraag: Waarom staat het NRU-project nu in de ijskast?

Adriaan: De gemeente is heel kritisch op (te) dure projecten. De Uithoflijn is te duur uitgevallen en dat mag niet weer gebeuren. Dit plan zou te duur worden, dus heeft de gemeenteraad gezegd: stop hier nu mee en zoek naar betaalbare alternatieven.

3. Toelichting onderzoek naar mogelijkheden voor NRU door Gerard Broekstra

Gerard werkt bij ingenieursbureau Royal Haskoning DHV. Hij doet onderzoek naar oplossingen voor de NRU. Hij noemt een paar mogelijkheden. Dit zijn ideeën, ze moeten nog verder worden uitgewerkt, ook financieel.

1. Gelijkvloerse oplossing met bijvoorbeeld verkeerslicht-kruispunten in plaats van de bestaande verkeerspleinen.
2. Een oplossing die vooral de situatie rond het Robert Kochplein vereenvoudigt, bv door een zogenaamde “by-pass” langs het Robert Kochplein.
3. Een scheiding maken tussen verkeer dat de wijk (“ontvlechting”) ingaat en verkeer dat alleen om de stad heen hoeft (over de ring). Daarvoor zou je extra rijstroken kunnen aanleggen, maar dit neemt extra ruimte in en dan gaat er misschien groen verloren. Ook kunnen dan flyovers nodig zijn, zoals bij het 24-oktoberplein in Kanaleneiland. Ook zou je aparte rijstroken moeten maken voor lokaal en doorgaand verkeer, zodat die laatste groep met 80km/u door kan rijden vanaf de A27.
4. Een oplossing met compacte onderdoorgangen onder de verkeerspleinen door voor het doorgaande verkeer. Het lokale verkeer wordt bovenlangs afgewikkeld met kruispunten bovenop de onderdoorgang.

Er wordt binnen deze varianten gekeken naar goede manieren om fietsers en voetgangers te laten oversteken, bijvoorbeeld door:

- Fietsbruggen over de NRU heen. Daar is er al een van bij het Sjanghaipark, dat zouden er meer kunnen worden.
- (Halfverdiepte) fietstunnels, zodat fietsers en voetgangers onder de NRU door kunnen (net als bij de Nelson Mandelabrug, ten zuiden van de Jaarbeurs).
- Gelijkvloerse oversteekplekken, bv met verkeerslichten

Het is vooral belangrijk om verkeer over de NRU in de spits te ontmoedigen, zodat de druk op de weg vermindert en er geen files ontstaan tijdens de spits. Dit kan bijvoorbeeld door:

- afspraken met werkgevers over thuiswerken;
- mensen aanmoedigen om thuis te (blijven) werken;
- een heffing voor automobilisten in de spits;
- betaald parkeren voor forenzen, om oneigenlijk parkeren te weren;
- verbetering van het openbaar vervoer;
- verbetering van fietsverbindingen van en naar Utrecht.

Gerard benoemt dat een deel van deze oplossingen regionale of zelfs landelijke oplossingen zijn die nieuw beleid vergen. Dat kost (extra) tijd.

Vragen aan Gerard en Adriaan

Vragen over het budget

Vraag: Waarom wil de gemeente zo graag de NRU aansluiten op de Utrechtse ring?

Adriaan: Dit zorgt ervoor dat mensen de ring gebruiken en niet door de wijk gaan rijden. Daarnaast is er nu geld om de NRU aan te pakken, daar moeten we gebruik van maken.

Els: Maar voor de mooiste oplossingen zoals ondertunneling, is geen budget.

Adriaan: Het plan dat er lag was inderdaad te duur, maar er is wel ruim 200 miljoen, dus dat kunnen we gebruiken. We onderzoeken ook onderdoorgangen, maar dan in een goedkopere vorm dan in het vorige plan.

Vraag: Het plan om de NRU onderdeel te maken van de ring kwam toch van de Rijksoverheid?

Waarom gaat het nu steeds over eisen van de gemeente Utrecht?

Adriaan: Het budget voor de NRU-plannen komt voor een groot deel van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Hun doel om de files in de spits te verminderen is nog steeds belangrijk.

Vraag: Is het budget niet gewoon ontoereikend voor wat je eigenlijk wil realiseren, namelijk de NRU verbeteren én de leefbaarheid verbeteren? Is het project te duur of is er simpelweg te weinig budget om te realiseren wat we willen?

Adriaan: Dat is een interessante vraag. Dit ligt bij de politiek: die heeft besloten dat ze het tekort voor het vorige plan niet gaat bijleggen. Daarom moeten we nu alternatieven zoeken.

Els: Uit alles blijkt dat het een financieel verhaal is. Ik mis in het verhaal het belang van de wijk. Is de leefbaarheid wel een onderwerp dat speelt? Gaan de plannen voor de NRU niet juist extra verkeer opleveren? Gaan jullie uit van een oplossing waar we een mooi uitzicht behouden op het Noorderpark en we goed kunnen oversteken?

Adriaan: We hebben 3 doelstellingen voor de NRU, waarvan er 2 over de leefbaarheid gaan. Dit staat dus op ons netvlies. Oversteekbaarheid is ontzettend belangrijk. Een viaduct waar je onderdoor kan, ziet er niet netjes uit, maar dat is wel een mogelijk alternatief dat we moeten onderzoeken (daar vraagt de gemeenteraad ook naar).

Vragen over de hoeveelheid verkeer die nu en in de toekomst over NRU moet

Vraag: De gemeente zegt dat er een autoboulevard komt en de auto's daar vandaan ook via de ring weer de stad uit moeten. Dan wordt de NRU belast met nog meer verkeer, terwijl er nu al teveel is. Levert dit geen extra problemen op?

Adriaan: Mensen die de stad uit willen met de auto moeten inderdaad via de ring. Dat zorgt ervoor dat ze niet door de wijk heen rijden, waardoor de leefbaarheid van de wijk gewaarborgd blijft. We gaan erop letten dat het nieuwe plan voor de NRU geen extra verkeer aantrekt. We moeten vooral gaan zorgen dat mensen minder in de spits gaan rijden.

Vraag: Wat betekent corona op de langere termijn voor het verkeer? Blijft er minder verkeer dan voor corona?

Adriaan: We verwachten dat het structureel een paar procent scheelt, maar jaarlijks neemt het verkeer ook altijd een paar procent toe, dus het is er zo weer bovenop. Hoe meer asfalt je aanlegt, hoe meer automobilisten het aantrekt. Daar moeten we dus op letten in de plannen.

Vragen over het luisteren naar bewoners

Vraag: Hoe zorgt de gemeente ervoor dat álle inwoners van Overvecht kunnen meedenken over de plannen voor de NRU? De plannen kunnen grote impact hebben op de wijk, maar het is een onderwerp dat lastig te begrijpen is voor veel mensen. Hoe gaat de gemeente het begrijpelijk maken, zodat iedereen kan meepraten?

Adriaan: We hebben een adviesgroep met bewoners. Daar zitten best veel verschillende mensen in. We zoeken nog naar andere mogelijkheden om de wijk te betrekken: door nieuwsberichten, met een kraampje in het winkelcentrum en door mensen op straat om hun mening te vragen. Uiteindelijk zullen we ook wijkberichten versturen.

Reactie: Wijkavonden bezoeken en berichten lezen, doen heel veel mensen niet. Je moet naar mensen toegaan en Jip en Janneketaal gebruiken. Anders is het te ingewikkeld.

Annette: Ik zit met een aantal andere bewoners in projectgroep DROOM. Wij volgen de plannen voor de NRU op de voet en versturen nieuwsbrieven hierover. Wij denken samen na over wat we vinden van de plannen. Je kunt je aanmelden om nieuwsbrieven te krijgen op droomutrecht@gmail.com. We hebben ook een website: www.droomutrecht.nl.

Arjen: We moeten kijken uit het perspectief van bewoners. Misschien zeggen zij wel: de NRU interesseert me niet, ik denk alleen na over wat ik moet eten vanavond. Dan moet je daar iets mee. Je moet elkaar kennen en weten hoe de ander het ziet. Je hoeft er niet hetzelfde over te denken, maar wel elkaar proberen te begrijpen. Gelijkwaardig met elkaar oplossingen verzinnen.

Vraag: Waarom laten jullie de NRU niet een paar meter de grond in zakken? Er is hoogteverschil tussen beide kanten van de weg. Als je de weg dieper legt, heeft dat automatisch een geluidswerend effect aan de kant van Overvecht.

Gerard: Dat van het hoogteverschil wist ik niet. Graven kost alleen wel veel geld, het bestaande beton gebruiken is zuiniger en we moeten geld besparen. Ik neem het idee wel mee.

Vraag: In de adviesgroep is al veel specifieke informatie verzameld over bijvoorbeeld gasleidingen die onder de NRU liggen. Houdt de projectgroep zich hier wel mee bezig? Dat legt een grote druk op het budget van het project en het kost tijd om hier goed mee om te gaan.

Gerard: Onder de grond werken kost geld, zeker als er leidingen liggen. We zoeken dus naar oplossingen waarbij we niet de grond in hoeven. Bij oplossingen waar we wel de grond in moeten, hebben we deze kosten inberekend.

Vraag: Waarom zijn dit soort ideeën van bewoners niet eerder meegenomen? Er is eerder al werk aan de weg geweest, waardoor dit soort oplossingen nu niet meer kan.

Adriaan: Ik kijk naar wat er nu mogelijk is. Wat gebeurd is, is gebeurd.

4. Plan Einsteinkwartier wordt toegelicht door Arjen van Ree

Een aantal wijkbewoners heeft een toekomstvisie voor de wijk gemaakt. Dit plan heet Einsteinkwartier en wordt gepresenteerd door Arjen van Ree van Project O en Annette van den Bosch van het Wijkplatform. Het plan is een zienswijze op de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU), waarin de gemeente haar toekomstvisie voor de stad schetst.

Als eerste vertelt Arjen dat het lastig is om zo ver vooruit te kijken. We hadden twee jaar geleden, voor corona, geen idee hoe de wereld er nu uit zou zien. Net zo min weten we hoe de wereld er in 2040 uitziet. In dit plan staat hoe bewoners graag zouden willen dat de wijk eruit ziet in 2040. Het plan heet Einsteinkwartier omdat het gaat over het gebied bij de Einsteindreef en het grootwinkelcentrum. De makers van het plan hebben zich afgevraagd: als we de wijk opnieuw zouden mogen ontwerpen, hoe zou die er dan uitzien? Zij zien de Einsteindreef als een centrum van Overvecht, niet als een scheiding tussen Overvecht-Noord en Overvecht-Zuid. Plan Einsteinkwartier gaat niet alleen om de fysieke plek en bebouwing, maar vooral ook over thema's als: voedsel, ondernemen, werken, wonen, inkomen, sport, cultuur, energie, recreatie, biodiversiteit en onderwijs. Al die thema's komen bij elkaar in het Einsteinkwartier, je kunt ze niet los van elkaar zien.

In de RSU beschrijft de gemeente de toekomst van Overvecht als een stadscentrum. Daarbij kijken ze vooral naar de fysieke bebouwing: het winkelcentrum en het treinstation. In Plan Einsteinkwartier ziet men het winkelcentrum en de Einsteindreef als middelpunt van de wijk: hier staan markante gebouwen waar cultuurvoorzieningen zijn. Er is ruimte voor recreatie, horeca, wonen, werken en ondernemen. Er is ook veel ruimte voor groen, want dat hoort bij Overvecht. De groenstrook die nu langs de Einsteindreef loopt blijft daar, het is een belangrijke verbinding met het Noorderpark. Voor het verkeer dat de stad uit wil, moet een andere oplossing gezocht worden, bijvoorbeeld onder de Einsteindreef door. Of de rijbanen dieper leggen en eroverheen een markant gebouw waar woningen in zijn.

Dit is Plan Einsteinkwartier. Een plan van bewoners, niet een plan waarvoor informatie wordt opgehaald bij bewoners en gezegd wordt 'we nemen het mee'. We doen het met elkaar, op een gelijkwaardige manier.

Els: Dit is een visie, het zijn nog geen concrete plannen. We willen het verder uitwerken met mensen uit de wijk. Bewoners kennen de wijk, dus zet je kennis in en zorg dat er naar je geluisterd wordt. Meld je aan bij het Wijkplatform om mee te denken!

Vragen aan de makers van Plan Einsteinkwartier

Vragen over het verkeer over de Einsteindreef

Vraag: Zou het niet juist extra verkeer aantrekken als je onder de Einsteindreef door een weg gaat maken? Als je de Einsteindreef smaller maakt, heb je dat effect niet en het creëert meer groen.

Annette: We moeten verkeersmodellen raadplegen om te kijken of het een optie is om de Einsteindreef te versmallen. Grond op die manier benutten, creëert wel geld, want het krijgt dan extra functies.

Dick Boeve (gemeente Utrecht): Het versmallen en beter oversteekbaar maken van de Einsteindreef staat ook in de RSU.

Arjen: Plan Einsteinkwartier gaat niet alleen over wegen en over ruimte. Het gaat over meer dan alleen het ruimtelijke perspectief. Als we het over andere onderwerpen hebben, gaan we misschien wel anders kijken naar ruimte. We moeten kijken naar een integraal plan.

Vraag: Wordt er wel nagedacht over de langetermijneffecten die het versmallen van de Einsteindreef zou hebben? Wat betekent dit bijvoorbeeld voor ambulances en het openbaar vervoer?

Annette: We moeten hier inderdaad realistisch in zijn en kijken hoe het verkeer op verschillende wegen, bijvoorbeeld de NRU en de Einsteindreef, samenhangen. Ook hiervoor moeten we verkeersmodellen raadplegen.

Reactie: In de RSU staat dat de gemeente van Utrecht een '10-minutenstad' wil maken: alle voorzieningen moeten binnen 10 minuten fietsen te bereiken zijn. Als je het hebt over verkeer, ligt hier de crux: alles in de buurt, zodat je niet meer hoeft te reizen. En digitale oplossingen.

Opmerking: Een watertaxi over de Vecht van Utrecht Centraal helemaal naar het bedrijventerrein in Utrecht-Noord zou ook het verkeer in de wijk ontlasten. Daarnaast is het een leuk reisje.

Vragen over toekomstplannen voor Overvecht van verschillende partijen

Vraag: Wat is het verschil tussen de plannen van De Werkplaats voor Overvecht en dit Plan Einsteinkwartier? Beiden vragen bewoners om mee te denken en samen te werken.

Els: Dit is geen competitie tussen twee plannen. De uitgangspunten zijn verschillend. De Werkplaats zijn ontwikkelaars, maar wij zijn er voor de bewoners. Het is meer een tweesporenbeleid.

Yffi van den Berg, De Werkplaats: Ook wij willen het samen met bewoners doen. Ik herken veel van jullie plannen, we zijn bezig met hetzelfde doel.

Vraag: Kan er een kaart van de wijk gemaakt worden met waar nu precies welke plannen voor zijn en wanneer die uitgevoerd worden? Ik ben het overzicht kwijt: er moeten woningen gebouwd worden, we moeten van het gas af, groenvoorzieningen worden uitgebreid, de NRU wordt verbouwd en de Werkplaats heeft plannen. En intussen zijn er nog steeds geen betere fiets- en OV-voorzieningen.

Annette: We hebben als bewoners aangegeven dat we behoefte hebben aan een goed fietsnetwerk in de wijk, in reactie op het mobiliteitsplan van de gemeente. Nieuwe bouwplannen moeten de fietsstructuur niet om zeep helpen.

Arjen: In Plan Einsteinkwartier staan geen bouwplannen. Wij willen alleen verbinding leggen tussen de verschillende thema's, maar we gaan geen steen leggen. Misschien dat we wel kunnen samenwerken met partijen die willen bouwen.

Opmerking: De gemeente moet de regie nemen over alle plannen. Bij de Merwedekanaalzone, waar ook grote plannen voor zijn, zijn projectontwikkelaars eigenaar van de grond en dus kan de gemeente geen eisen stellen. Dat is hier, bij de NPD-strook anders en dat is goed.

Vraag: Wanneer besluit de gemeenteraad over de RSU en wordt dit erin meegenomen?
Fred Dekkers, raadslid namens GroenLinks en Rick van der Zweth, raadslid namens de PvdA: 15 juli is de laatste gemeenteraadsvergadering voor de zomer. De bedoeling is dat de RSU en het mobiliteitsplan dan behandeld worden. Het omgevingsprogramma voor Overvecht komt in het najaar aan bod.

5. Conclusie en afsluiting

Het Wijkplatform heeft als afsluiting van de vergadering een poll: welk citaat van Albert Einstein vind je het meest van toepassing op Plan Einsteinkwartier? En de winnaar is: 'als je het niet simpel kan uitleggen, begrijp je het zelf niet goed'.

Els dankt alle aanwezigen voor hun bijdragen aan de vergadering en roept iedereen op om mee te denken over het Einsteinkwartier. Aanmelden kan bij Els. De eerstvolgende Wijkplatformvergadering is hopelijk live, met een borrel als afsluiting.